

รายงานการประชุม

คณะกรรมการประกันคุณภาพ และอาการไม่พึงประสงค์ ของวัคซีนป้องกันโรค COVID -19

วันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ เวลา ๑๓.๓๐ น. ณ ห้องประชุมชัยพฤกษ์

โดยระบบ VDO Conference (โปรแกรม Zoom)

ประธานที่ประชุม นายแพทย์ณรงค์ จันทร์แก้ว รองนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

เริ่มประชุม เวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

นายแพทย์ณรงค์ จันทร์แก้ว : แจ้งรายชื่อคณะกรรมการประกันคุณภาพ และอาการไม่พึงประสงค์ ของวัคซีนป้องกันโรค COVID -19 ตามคำสั่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ที่ ๑๑๕/๒๕๖๔ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการด้านประกันคุณภาพและติดตามอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร เพื่อทราบถึงอำนาจหน้าที่ ดังนี้

คำสั่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร
ที่ ๑๑๕ / ๒๕๖๔

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการด้านประกันคุณภาพและติดตามอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

ด้วย โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคอุบัติใหม่ที่มีการระบาด ทั่วโลกอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อระบบสาธารณสุข เศรษฐกิจและสังคม ของประเทศเป็นอย่างมากรัฐบาลจึงมีนโยบายในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ควบคู่กับมาตรการป้องกันอื่นๆ เช่นการสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า การเว้นระยะห่างทางกายภาพ การรักษาสูขอนามัยส่วนบุคคล การกักกันโรคในบุคคลที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยง ทั้งในและภายนอกประเทศ เพื่อลดอัตราการป่วยรุนแรง การเสียชีวิต รวมถึงลดค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้ป่วยของภาครัฐ พร้อมกับการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมให้กับผู้สภาวะปกติโดยเร็วซึ่งการนำวัคซีนมาใช้ก็เป็นมาตรการในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อีกมาตรการหนึ่ง ทางรัฐบาลนำมาใช้ในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมด้านการประกันคุณภาพและเฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เพื่อการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่เชื่อมั่นของประชาชน

จึงเห็นควรแต่งตั้งคณะกรรมการด้านประกันคุณภาพและติดตามอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีนป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019(COVID-19) จังหวัดสกลนคร ปี ๒๕๖๔ โดยมีคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องมีองค์ประกอบหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

คณะกรรมการ/หน่วยงาน

๑. นายวิศณุ วิทยาบำรุง	นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนคร
๒. นายขุนมูล วิทยานันท์	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสกลนคร
๓. นายทรงพล แสงงาม	ทันตแพทย์เชี่ยวชาญ

คณะกรรมการด้านประกันคุณภาพวัคซีนและติดตามอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีน

๑. นายณรงค์ จันทร์แก้ว	นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน)	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายศิริยุสม์ วรนิตร	นายแพทย์เชี่ยวชาญ โรงพยาบาลสกลนคร	รองประธาน
๓. นายประกิจ เสือกรกุล	นายแพทย์เชี่ยวชาญ โรงพยาบาลสกลนคร	คณะกรรมการ
๔. นายชาญชัย ประมวถเจริญกิจ	นายแพทย์เชี่ยวชาญ โรงพยาบาลสกลนคร	คณะกรรมการ
๕. นายวิโรจน์ วิโรจนวณิช	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชสว่างแดนดิน	คณะกรรมการ
๖. นายสมชาย พรหมจักร	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวานรนิวาส	คณะกรรมการ
๗. นายกิตติขนาด ดิยะทิบูลย์โชธา	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลอากาศอำนวย	คณะกรรมการ

/๔. นายวรชัย...

~ ๒ ~

๘. นายวรชัย อาชวานันทกุล	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวชิรภูมิ	คณะกรรมการ
๙. นายทวีศิลป์ ไชยบุตร	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบ้านเมว่ง	คณะกรรมการ
๑๐. นายประจักษ์ เทิกขุนทด	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่องดาว	คณะกรรมการ
๑๑. นางสาวธีรารัตน์ พลธรรม	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลกุสุมาลย์	คณะกรรมการ
๑๒. นางกัญญาภัค ศิลารักษ์	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระอาจารย์มั่น อจาโร	คณะกรรมการ
๑๓. นายพลนภา นนสุราช	สาธารณสุขอำเภอเมืองสกลนคร	คณะกรรมการ
๑๔. นายชวน ไทอิ่ง	สาธารณสุขอำเภอนวนนิवास	คณะกรรมการ
๑๕. นางนริศรา สุนนท์	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ (อายุรแพทย์) โรงพยาบาลสกลนคร	คณะกรรมการ
๑๖. นางสาวจิตรภัทรา งามลาโสม	นายแพทย์ชำนาญการ (วิสัญญีแพทย์) โรงพยาบาลสกลนคร	คณะกรรมการ
๑๗. นางสาวศรีวิจิตร มุ่งภู่กลาง	นายแพทย์ชำนาญการ (สูติแพทย์) โรงพยาบาลสกลนคร	คณะกรรมการ
๑๘. นายปิยะพงษ์ พาพิทักษ์	นายแพทย์ชำนาญการ (อายุรแพทย์ประสาท) โรงพยาบาลสกลนคร	คณะกรรมการ
๑๙. นายชชล ศรีขยายง	นายแพทย์ชำนาญการพิเศษ (อายุรแพทย์หัวใจ) โรงพยาบาลสกลนคร	คณะกรรมการ
๒๐. นางมะลิณี แคนรักษ์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	คณะกรรมการ
๒๑. นายกิตติศักดิ์ ไททอง	เภสัชกรชำนาญการพิเศษ	คณะกรรมการ
๒๒. นางเหรียญทอง สิทธิ	เจ้าพนักงานสาธารณสุขชำนาญงาน	คณะกรรมการ
๒๓. นางสาวฐิติพร ศิลาทจน์	นักวิชาการสาธารณสุข	คณะกรรมการ
๒๔. นางสุภาณี กิตติสารพงษ์	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ	คณะกรรมการ/เลขานุการ
๒๕. นางดวงละพา กุคนอก	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ	คณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๖. นายสมรรถชัย ยาทองชัย	นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ	คณะกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทาง ตรวจสอบ CPG การฉีดวัคซีน และแนวทางการเฝ้าระวังการให้บริการวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จังหวัดสกลนคร

/๒. กำนับ ติดตาม.....

~ ๓ ~

๒. กำกับ ติดตาม ประเมินผลการให้วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างเป็นระบบ และสม่ำเสมอ

๓. จัดทำแนวทางการจัดการเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยเชื่อมโยงกลไกที่เกี่ยวข้องให้เกิดประสิทธิภาพ และมุ่งเน้นการลดผลกระทบต่อการให้บริการ

๔. ติดตามข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับวัคซีนเพื่อติดตามสถานการณ์ที่อาจมีผลกระทบต่อการใช้บริการวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

๕. ตอบสนองต่อเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และบรรเทาผลกระทบจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนการเยียวยา ผู้ได้รับผลกระทบจากการให้บริการวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

๖. กำกับ ติดตาม ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตามแนวทางการจัดการเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

๗. เสนอความก้าวหน้าต่อคณะกรรมการบริหารจัดการการให้วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

๘. ปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๑ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวิศณุ วิทยาบำรุง)

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

มติที่ประชุม มอบทีมเลขานุการคณะทำงานฯ จัดทำทำเนียบแพทย์เฉพาะทาง พร้อม เบอร์โทรศัพท์ เพื่อสะดวกในการประสานงานของพื้นที่

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

- ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ แนวทางการปฏิบัติตัว ก่อน - หลัง การฉีดวัคซีน

นายแพทย์ณรงค์ จันทร์แก้ว : แจ้งแนวทางการปฏิบัติตัว ก่อน - หลัง การฉีดวัคซีน

ป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยการปฏิบัติตัวตาม One Page ที่สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดสกลนคร ได้จัดทำและดำเนินการส่งออกพื้นที่อีกครั้ง

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร
SAKON NAKHON PROVINCIAL PUBLIC HEALTH OFFICE

แนวทางในการปฏิบัติตัว ก่อน - หลัง การฉีดวัคซีน

การเตรียมความพร้อมก่อนฉีดวัคซีน

1. ระยะเวลาฉีดวัคซีน 1- 2 วัน ควรออกจากกำลังกายแบบหนัก หรือ ทำงานหนัก
2. พักผ่อนให้เพียงพอ ดื่มน้ำอย่างน้อย 500 – 1,000 ซีซี ควรงดชา กาแฟ เครื่องดื่มคาเฟอีน และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
3. ให้ฉีดควรฉีดแขนข้างที่ไม่ถนัด เพื่อลดการเคลื่อนไหวแขนข้างที่ฉีด
4. การฉีดวัคซีนโควิด ควรห่างจากการฉีดวัคซีนใช้หวัดใหญ่อย่างน้อย 1 เดือน
5. ผู้ที่มีโรคประจำตัว ที่อาการไม่คงที่ หรือมีประวัติการแพ้ยาให้ปรึกษาแพทย์ก่อนฉีดวัคซีน

ข่าวประชาสัมพันธ์
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร

ข้อแนะนำ “ฉีดวัคซีน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ”

การเตรียมตัวฉีดวัคซีน

- ◆ ก่อนไปฉีดวัคซีนขอวัน ใช้แอลกอฮอล์ล้างมือ หรือ ล้างสบู่
- ◆ พักผ่อนให้เพียงพอ ดื่มน้ำอย่างน้อย 500 – 1,000 ซีซี งดชา กาแฟ เครื่องดื่มคาเฟอีน และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
- ◆ การฉีดวัคซีนโควิด ให้ห่างจากการฉีดวัคซีนใช้หวัดใหญ่อย่างน้อย 1 เดือน
- ◆ ให้ฉีดแขนข้างที่ไม่ถนัด ลดการเคลื่อนไหวแขนข้างที่ฉีด
- ◆ ผู้ที่มีโรคประจำตัวไม่คงที่ หรือมีอาการแพ้ยาให้ปรึกษาแพทย์

การปฏิบัติหลังฉีดวัคซีน

- ◆ หลังฉีดวัคซีน ให้พักสังเกตอาการ 30 นาที โดยขอพบแพทย์หากมีอาการแพ้
- ◆ เมื่อกลับบ้าน ควรเฝ้าอาการข้างเคียง เช่น ปวด ไข้ มีไข้ ประมาณ 1 - 2 วัน อาการจะค่อยๆ ลดลง แต่ถ้ามีไข้หรือมีอาการอื่นผิดปกติ ให้รีบมาพบแพทย์ตามสถานบริการ 500 มติเมตร หรือ โทร. 1669
- ◆ หลังฉีดวัคซีน 3 วัน ไม่สามารถออกกำลังกายหนักหรือเล่นกีฬา แต่สามารถออกกำลังกายได้เบาๆ 30 วัน
- ◆ หลังฉีดวัคซีน 24 ชม ห้ามดื่มสุรา ห้ามสูบบุหรี่ ห้ามกินยาใดๆ ยกเว้นยาประจำตัวที่ได้รับอนุญาต
- ◆ ขอเชิญปฏิบัติตามมาตรการ “สวมแมส เว้นระยะห่าง ล้างมือ” ควบคู่ไป

D

ฉีดวัคซีน
ตามนัด
1 - 8 ชม

M

สวมหน้ากาก
ตลอดเวลา
จากจุดฉีด

H

งดออกกำลังกาย
หนัก
3-30 วัน

T

สังเกตอาการ
ผิดปกติ
รีบมาพบ
แพทย์

T

งดออกกำลังกาย
หนัก
30 วัน

A

ใช้แอปพลิเคชัน
แจ้งเหตุ
1669

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร
SAKON NAKHON PROVINCIAL PUBLIC HEALTH OFFICE

การปฏิบัติตัวหลังการฉีดวัคซีน

1. หลังการฉีดวัคซีน ให้พักผ่อน 30 นาที พร้อมติดตั้งแอปพลิเคชันหมอพร้อม เพื่อติดตามอาการ
2. หลังกลับบ้าน หากมีอาการข้างเคียง เช่น ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ เหนื่อย อ่อนเพลีย ปวด บวม แดง ร้อน บริเวณที่ฉีด ประมาณ 1-2 ชั่วโมง อาการจะค่อยๆ ลดลง แต่หากมีอาการ ผื่นลมพิษทั่วตัว แขนขาชา อ่อนแรง แน่นหน้าอก หายใจไม่ออก หากมีอาการดังนี้ควรรีบแจ้งแพทย์ทันที สายด่วน 4304 หรือ 1669
3. หลังการฉีดวัคซีน 3 วัน มีโอกาสแพ้หรือผลข้างเคียงจะน้อยลง แต่ควรสังเกตอาการให้ครบ 30 วัน
4. หลังการฉีดวัคซีน 24 ชั่วโมง ห้ามดื่มสุรา ห้ามสูบบุหรี่ ดื่มน้ำให้มากขึ้น พักผ่อนให้เพียงพอ งดการทำงานหนัก
5. ขอให้ปฏิบัติตามมาตรการ “สวมแมส เว้นระยะห่าง ล้างมือสม่ำเสมอ” ตามหลัก D-M-H-T-T-A

ปฏิบัติตามมาตรการ

D-M-H-T-T-A

อยู่ห่าง 2 เมตร

D

ใส่หน้ากาก

M

เว้นระยะห่าง

H

T

T

A

๓.๒ การติดตามเฝ้าระวังอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับวัคซีนป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตามแนวทางของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
Department of Disease Control, Ministry of Public Health
กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
ถนนจรัญสนิทวงศ์ 41 โทร. 0 2562 2500 โทรสาร 0 2562 3945

คำนิยามที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หลังการได้รับวัคซีน
(Adverse Event Following Immunization)
และคำแนะนำเบื้องต้นสำหรับการให้วัคซีน
โดยคณะผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอาการภายหลังได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค
(ปรับปรุงวันที่ 28 มีนาคม 2564)

เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์หลังการได้รับวัคซีน (Adverse Event Following Immunization)
เป็นเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ที่เกิดขึ้นหลังการได้รับวัคซีน ซึ่งอาจจะเป็นปฏิกิริยาอันไม่พึงประสงค์จากวัคซีน (Adverse reaction) หรือไม่เกี่ยวข้องกับวัคซีน เช่น เกิดจากความวิตกกังวลของผู้รับบริการวัคซีน หรือภาวะร่วมอื่น ๆ ที่เกิดในช่วงเวลาเดียวกัน เพื่อการสื่อสารกับบุคลากรทางการแพทย์และประชาชน จึงมีความจำเป็นต้องให้คำนิยามปฏิกิริยาอันไม่พึงประสงค์หลังฉีดวัคซีน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มอาการ ดังต่อไปนี้

1. อาการข้างเคียงหรือผลข้างเคียง (Side effects) หมายถึง อาการที่คาดเดาได้ว่าจะเกิดขึ้นได้จาก การได้รับวัคซีน ซึ่งมีรายงานมากกว่าหนึ่งในสามของผู้ที่ได้รับวัคซีน เช่น ปวด บวม ร้อนบริเวณที่ฉีด และอาการตามระบบอื่น ๆ เช่น ไข้ ครั่นเนื้อครั่นตัว ปวดเมื่อย ใจสั่น หดแรง อ่อนเพลีย คลื่นไส้ อาเจียน มึนงง และเวียนศีรษะ โดยอาการเหล่านี้ จะเกิดเพียง 1-2 วันหลังได้รับวัคซีน มักเป็นไม่รุนแรง แต่บางรายอาจมีอาการมาก เช่น ไข้สูงและ/หรือหนาวสั่น จนต้องพักหรือไม่สามารถปฏิบัติชีวิตประจำวันได้ ต้องกินยาแก้ปวดลดไข้ นอนพัก หรืออาจต้องไปพบแพทย์ **ผู้ที่มีอาการข้างเคียงเหล่านี้ สามารถให้ฉีดวัคซีนเข็มต่อไปได้**

การรักษาอาการข้างเคียง ให้รักษาตามอาการเท่าที่จำเป็น รายที่มีอาการผิดปกติอื่น ๆ ควรหาสาเหตุอื่นที่เป็นไปได้ ซึ่งอาจเกิดในช่วงเวลาใกล้เคียงกับที่ได้รับวัคซีน เช่น คลื่นไส้ อาเจียน ถ่ายเหลวหลายครั้ง อาจเกิดจากการกินอาหารที่ปนเปื้อน เกิดอาหารเป็นพิษหรือติดเชื้อในระบบทางเดินอาหาร ควรพิจารณาตรวจอุจจาระเพื่อหาสาเหตุ เป็นต้น นอกจากนี้ ผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง หลังจากได้รับวัคซีน อาจเกิดอาการข้างเคียงที่ไปกระตุ้นโรคเดิมให้มีอาการมากขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องประเมินผู้ป่วยเหล่านี้ก่อนที่จะให้วัคซีน ว่ามีอาการคงที่และสามารถทนต่ออาการข้างเคียงจากวัคซีนได้

2. การแพ้วัคซีนหรือส่วนประกอบของวัคซีน (Hypersensitivity reaction) หมายถึง ปฏิกิริยาการแพ้วัคซีน ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการแพ้หลากหลาย แต่การแพ้วัคซีนแบบรุนแรงที่อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงมากที่สุด คืออาการแพ้รุนแรงชนิดแอนาฟิแล็กซิส (Anaphylaxis) ซึ่งมักเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วภายใน 30 นาทีหลังได้รับวัคซีน ซึ่งเป็นข้อห้ามในการรับวัคซีนชนิดเดิมในครั้งต่อไป การวินิจฉัยแอนาฟิแล็กซิสหลังจากได้วัคซีนโควิด-19 เข็มแรก ใช้อาการเป็นหลัก โดยต้องมีอาการอย่างน้อย 2 ข้อ ใน 4 ข้อ ตามข้อ A ในตารางที่ 1

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

Communicable Disease Division of Epidemiology

www.dccdc.go.th โทร 0 2260 3000 โทรสาร 0 2260 3645

ตารางที่ 1 ข้อพิจารณาการให้วัคซีนโควิด-19 เข็มที่ 2

อาการไม่พึงประสงค์ จากวัคซีนโควิด-19 ที่ไม่รุนแรง ที่พิจารณาให้วัคซีนเข็มที่ 2 ชนิดเดิมได้	อาการไม่พึงประสงค์จากวัคซีนโควิด-19 ที่รุนแรง ห้ามให้วัคซีนเข็มที่ 2 ชนิดเดิม
<p>อาการไม่รุนแรงดังต่อไปนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปวด บวม แดง บริเวณที่ฉีด 2. ไข้ 3. อ่อนเพลีย ง่วงนอน 4. เวียนศีรษะ ปวดศีรษะ 5. ปวดเมื่อยลำตัว 6. ผื่น เช่น maculopapular rash <p>สำหรับผู้ปกครองนี้ อาจให้กินยา กลุ่ม antihistamine ที่ไม่มี ผลข้างเคียง คือ อาการง่วงนอน (Non-sedative Antihistamine) เช่น Cetirizine หรือ Loratadine ก่อนฉีด วัคซีน 30 นาที</p>	<p>ผู้ที่มีประวัติในข้อ A หรือข้อ B ดังต่อไปนี้</p> <p>A. อาการแพ้รุนแรงชนิดแอนาฟิแล็กซิส (Anaphylaxis) คือ มีอาการมากกว่า หรือเท่ากับ 2 ข้อ ดังต่อไปนี้ หลังได้วัคซีน โควิด-19 เข็มแรกภายใน 30 นาที*</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีอาการทางระบบผิวหนังหรือเยื่อ เช่น ผื่นลมพิษทั่วตัว คัน ผื่นแดง หรือมีอาการบวมของปากลิ้น และเพดานอ่อน เป็นต้น 2. มีอาการของระบบทางเดินหายใจ เช่น คัดจมูก น้ำมูกไหล เสียงแหบ หอบเหนื่อย หายใจมีเสียงหวีดจากหลอดลมที่ตีบตัน เสียงฮึดตอนหายใจเข้า (Stridor) มีการลดลงของ Peak expiratory flow (PEF) ระดับออกซิเจนในเลือดลดลง 3. ความดันเลือดลดลงหรือมีการทำงานของระบบต่าง ๆ ล้มเหลว เช่น Hypotonia (Collapse) เป็นลม อุจจาระ ปัสสาวะราด เป็นต้น 4. มีอาการของระบบทางเดินอาหาร เช่น ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน เป็นต้น <p>B. อาการข้างเคียงใด ๆ ที่รุนแรงที่ต้องปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ</p> <p>ผู้ที่มีประวัติในข้อ A หรือข้อ B ดังกล่าว อาจพิจารณาให้ วัคซีนครั้งต่อไปด้วยวัคซีนโควิด-19 คนละยี่ห้อ หรือคนละแบบ (ที่ไม่มีส่วนผสมที่เหมือนกัน) โดยการฉีดวัคซีนเข็มที่สองให้ตาม วันที่กำหนดนัดของวัคซีนเข็มที่ 2 เดิม และสามารถนับต่อเป็น เข็มที่ 2 ได้เลย</p>

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

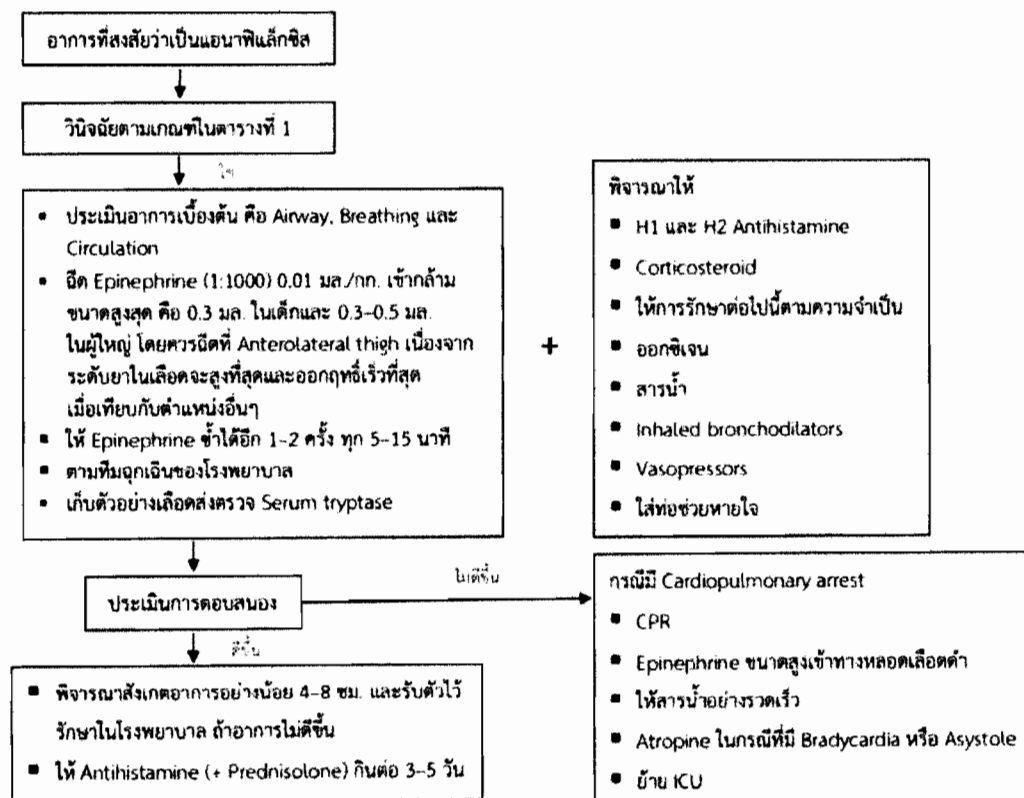
Central Public Health Division of Epidemiology

www.ddc.moph.go.th Tel. 0 2560 3000 Fax. 0 2560 3040

ผู้ที่มีประวัติแพ้วัคซีนโควิด-19 มาก่อน และมีความดันเลือดลดลงหลังจากได้วัคซีนโควิด-19 เข็มถัดไป (เกิดอาการภายในเวลาเป็นนาทีหรือไม่กี่ชั่วโมง) ให้ถือเอาความดันซิสโตลิกที่น้อยกว่า 90 มม.ปรอท หรือความดันซิสโตลิกที่ลดลง มากกว่าร้อยละ 30 ของความดันซิสโตลิกเดิม เป็นการวินิจฉัยภาวะแอนาฟิแล็กซิสจากวัคซีนโควิด-19*

หากทำได้ ควรเก็บตัวอย่างเลือดส่งตรวจ Serum tryptase (ส่งได้ที่โรงพยาบาลศิริราช รามาธิบดี จุฬาลงกรณ์ และวชิรพยาบาล) เพื่อช่วยยืนยันการวินิจฉัย ซึ่งจะมีระดับสูงสุดที่ 60-90 นาที่ หลังจากเกิดแอนาฟิแล็กซิส และอยู่นาน 5 ชั่วโมง โดยใช้ค่าจุดตัดที่ 12 ไมโครกรัม/ลิตร ควรส่งเลือดภายใน 1-2 ชั่วโมง แต่หากทำไม่ได้ ให้แยกซีรัมเก็บไว้ในตู้เย็นที่อุณหภูมิ 2-8 °C ได้นานไม่เกิน 1 สัปดาห์* โดยใช้ Clotted blood, Heparinized blood หรือ EDTA blood ไม่น้อยกว่า 3 มิลลิลิตร การรักษภาวะแอนาฟิแล็กซิส ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 การรักษภาวะแอนาฟิแล็กซิสเบื้องต้นในสถานพยาบาล*

* แนวทางปฏิบัติสำหรับ ผู้ป่วยที่มี ภาวะแพ้รุนแรง โดยคณะทำงานเพื่อการรักษาและป้องกันภาวะแพ้รุนแรงในประเทศไทย

https://www.allergy.or.th/2016/pdf/naac_131_Anaphylaxis_2017_Full_version.pdf (http://www.allergy.or.th/2016/pdf/THaC_CPR)

Anaphylaxis 2017 Full version

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

Department of Disease Control, Ministry of Public Health

กรมควบคุมโรค กรมการแพทย์ กรมส่งเสริมการแพทย์ กรมสุขภาพจิต กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมอนามัย กรมป้องกันและควบคุมโรค

www.dcc.moph.go.th โทร. 0 2260 2500 โทรสาร. 0 2560 3548

ส่วนประกอบของวัคซีนที่มีใช้ในประเทศไทยขณะนี้มีดังนี้

1. วัคซีน CoronaVac ของบริษัท Sinovac Life Science มีส่วนประกอบ ดังนี้
Aluminum hydroxide disodium hydrogen phosphate, Sodium dihydrogen phosphate, Sodium chloride และ Sodium hydroxide.
2. วัคซีน COVID-19 Vaccine AstraZeneca ของบริษัท AstraZeneca มีส่วนประกอบ ดังนี้
L-Histidine, L-Histidine hydrochloride monohydrate, Magnesium chloride hexahydrate, Polysorbate 80, Ethanol, Sucrose, Sodium chloride และ Disodium edetate dihydrate

คำแนะนำสำหรับการรับวัคซีนในกรณีที่มีประวัติแพ้ยา อาหาร หรือสารก่อภูมิแพ้อื่นมาก่อน แต่ไม่ใช่การแพ้ วัคซีนโควิด-19

1. กรณีที่มีประวัติการแพ้ที่มีผื่นอย่างเดียวที่ไม่รุนแรง (เช่น maculopapular rash) โดยไม่มีอาการของระบบอื่น ๆ และยังไม่เข้าเกณฑ์การวินิจฉัยแอนาฟิแล็กซิส แนะนำให้สามารถรับวัคซีนโควิด-19 ได้ตามปกติ โดยอาจให้กินยากลุ่ม antihistamine ที่ไม่มีผลข้างเคียง คือ อาการง่วงนอน (Non-sedative antihistamine) เช่น Cetirizine, Loratadine, Desloratadine, Levocetirizine, หรือ Bilaxten ก่อนฉีดวัคซีน 30 นาที
2. กรณีที่มีประวัติการแพ้แบบรุนแรงชนิดแอนาฟิแล็กซิส จากสาเหตุอื่น ๆ เช่น การแพ้ที่มีอาการผื่นลมพิษ (Urticaria) ร่วมกับอาการของระบบอื่น ๆ สามารถรับวัคซีนโควิด-19 ได้ แต่ให้สังเกตอาการเป็นพิเศษอย่างใกล้ชิดใน 30 นาที หรืออาจให้กินยากลุ่ม antihistamine ที่ไม่มีผลข้างเคียง คือ อาการง่วงนอน (Non-sedative antihistamine) เช่น Cetirizine, Loratadine, Desloratadine, Levocetirizine, หรือ Bilaxten ก่อนฉีดวัคซีน 30 นาที นอกจากนี้ควรให้คำแนะนำในการสังเกตอาการเมื่อกลับไปที่บ้าน โดยหากมีอาการผิดปกติ สามารถโทรสอบถาม 1669 หรือติดต่อโรงพยาบาลใกล้บ้าน

มติที่ประชุม : มอบทีมเลขานุการคณะทำงานฯ ทำ Flow ระบบ consult การรักษา กรณีมีภาวะฉุกเฉิน

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ อาการที่ต้องติดตาม และระบบการติดตามหลังฉีดวัคซีน Day๐,Day๗,Day๓๐

นายแพทย์ณรงค์ จันทน์แก้ว : ระบบการติดตามผู้รับวัคซีนทุกราย หลังฉีดวัคซีน Day๐,Day๗,Day๓๐ โดยสายด่วน ๑๓๐๔ หรือรายงานผ่าน QR Code และ สสอ.ทุกแห่ง แจ้ง รพ.สต. ,อสม. กำกับติดตามอาการไม่พึงประสงค์หลังได้รับวัคซีนในพื้นที่ ใน Day๐,Day๗,Day๓๐ กรณีไม่มีโทรศัพท์หรือสแกน QR Code ไม่ได้ กรณีเกิด Case AEFI ชนิดรุนแรงทุกราย ให้แจ้งประธานคณะกรรมการด้านประกันคุณภาพและติดตามอาการไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร ทันที เพื่อ Consult แพทย์เฉพาะทางตามคำสั่งคณะทำงานฯ เพื่อลงความเห็นว่าเป็นผลข้างเคียงของวัคซีนต่อไป และดูแลรักษา ส่งต่อ และรายงานต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสกลนคร และผู้ว่าราชการจังหวัดสกลนคร ตามลำดับ เพื่อให้ข่าวในนามจังหวัดสกลนคร

นายพลนาภา นนสุราช สสอ.เมืองสกลนคร : กรณี ให้สสอ.ทุกแห่ง แจ้ง รพ.สต. ,อสม. กำกับติดตามอาการไม่พึงประสงค์หลังได้รับวัคซีนในพื้นที่ ใน Day๐,Day๗,Day๓๐ กรณีไม่มีโทรศัพท์หรือสแกน QR Code ไม่ได้ นั้น หากแจ้งรายชื่อผู้ได้รับการฉีดวัคซีนไปยัง รพ.สต. ครบทุกราย ระบบการติดตามโดย อสม. ในพื้นที่ เกิดครอบคลุม

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสกลนคร
SAKONNAKHON PROVINCIAL PUBLIC HEALTH OFFICE

ระบบการติดตามอาการหลังฉีดวัคซีน

หากมีอาการดังนี้ควรรีบแจ้งแพทย์ทันที
สายด่วน 4304 หรือ รายงานผ่าน QR Code

➔

ระบบรายงานอาการข้างเคียง
หลังฉีดวัคซีนโควิด - 19

- Day 0

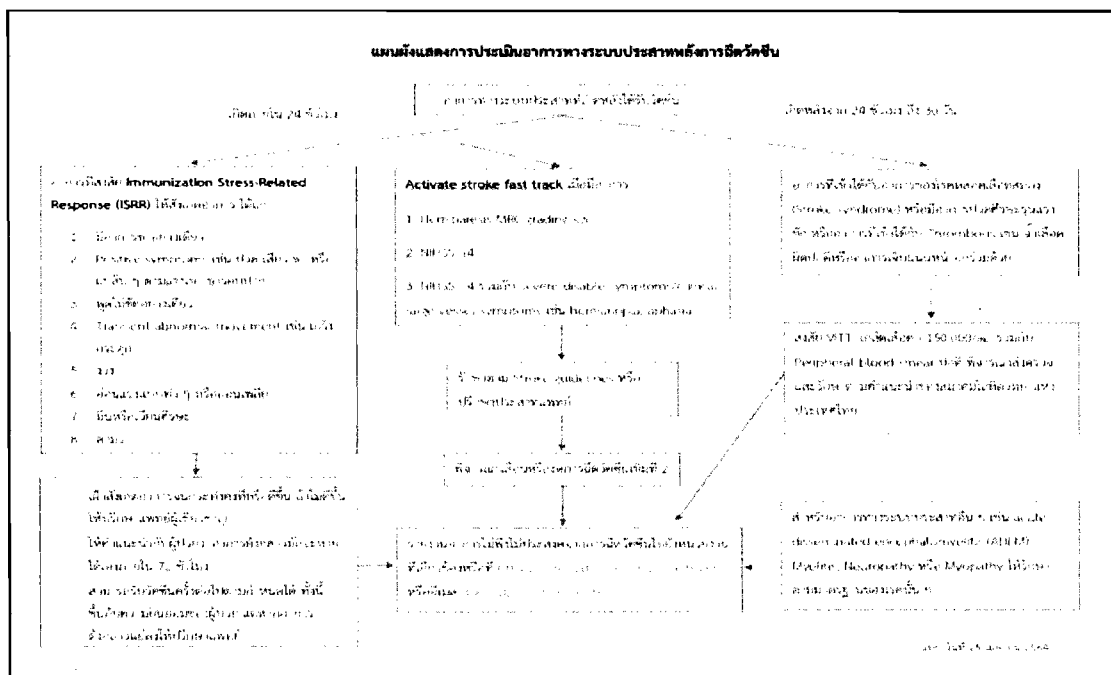
- Day 7

- Day 30

นายแพทย์ประกิจ เล็กวรกุล นายแพทย์เชี่ยวชาญ โรงพยาบาลสกลนคร : อธิบายแนวทางการสังเกตอาการ และการส่งต่อ ผู้ป่วยหลังฉีดวัคซีน ตาม Flow chart

แนวทางปฏิบัติสำหรับอาการไม่พึงประสงค์หลังการได้รับวัคซีนป้องกันโรค

กรณีปฏิกิริยาที่สัมพันธ์กับความเครียดจากการฉีดวัคซีน กลุ่มอาการคล้ายภาวะหลอดเลือดสมอง โดยคณะผู้เชี่ยวชาญเหตุการณ์ภายหลังได้รับการส่งเสริมภูมิคุ้มกันโรค สถาบันประสาทรพญา และกรมควบคุมโรค ฉบับวันที่ 25 เมษายน 2564

เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีน อาจเกิดได้จากตัววัคซีน (Vaccine product related reaction) คุณภาพของวัคซีน (Vaccine quality defect-related reaction) กระบวนการฉีดวัคซีน (Immunization error related reaction) ภาวะวิตกกังวลต่อการได้รับวัคซีน (Immunization anxiety related reaction) หรือเป็นเหตุการณ์ร่วมโดยบังเอิญที่ไม่เกี่ยวข้องกับวัคซีนหรือการฉีดวัคซีน (Coincidental event)

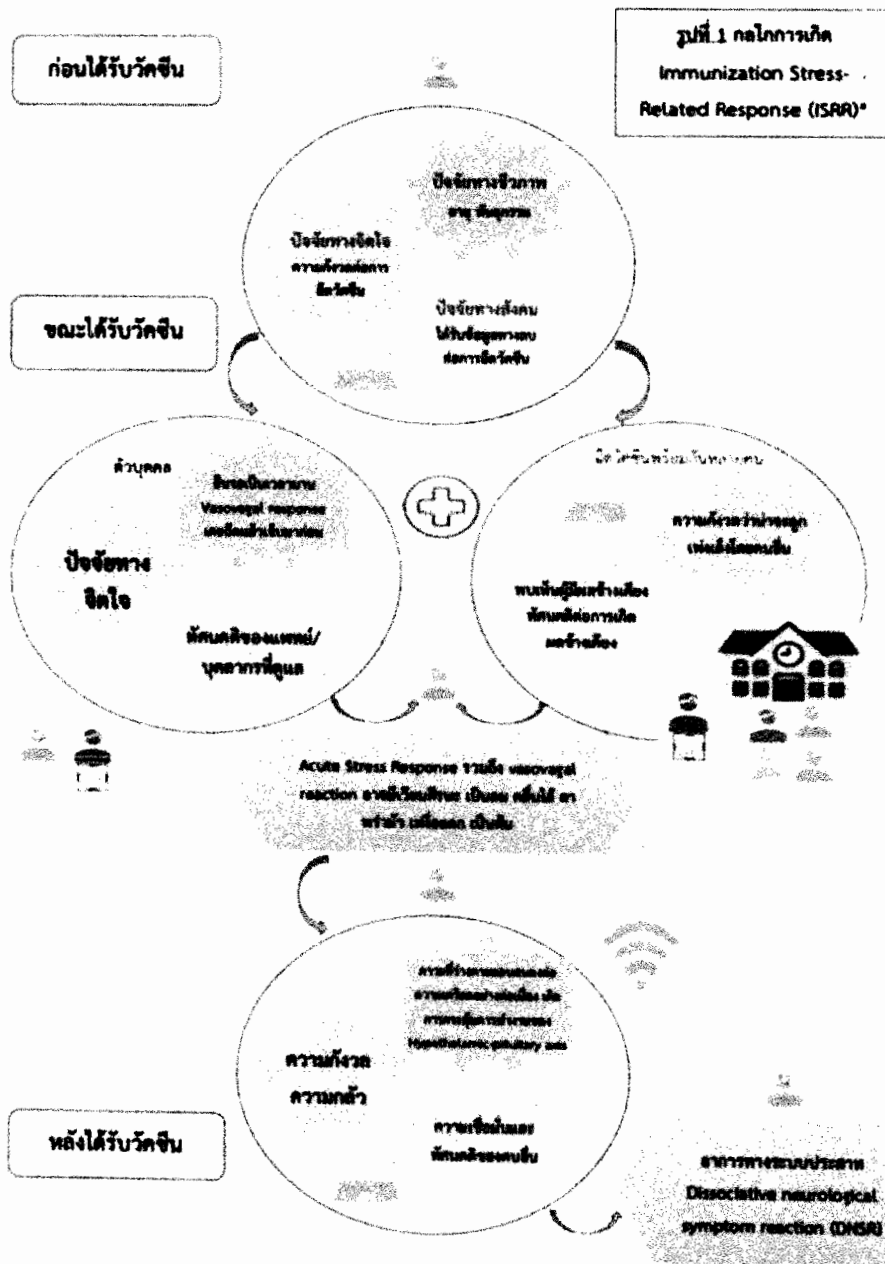
เมื่อมีการฉีดวัคซีนให้แก่คนจำนวนมากในเวลาเดียวกัน (Mass vaccination) จะมีโอกาสที่พบอาการไม่พึงประสงค์ที่พบไม่บ่อยได้ เนื่องจากชาวต่าง ๆ ที่รายงานเรื่องผลข้างเคียงของวัคซีน ทำให้เกิดความวิตกกังวลได้มาก โดยเฉพาะกับวัคซีนที่ใหม่มีประสบการณ์การใช้ในวงกว้างมาก่อน รวมทั้งกระบวนการฉีดที่อาจทำให้เกิดความเครียดได้สูง ทั้งหมดนี้อาจทำให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองต่อความเครียดนี้เมื่อได้รับการฉีดวัคซีนได้ ย่อการอนามัยโลกได้นิยามกลุ่มอาการจากปฏิกิริยาเหล่านี้ว่า **Immunization Stress-Related Response (ISRR)**

ISRR เป็นอาการทางกายที่เกิดขึ้นจริง ที่ตอบสนองต่อภาวะความเครียดในการได้รับการฉีดวัคซีนร่วมกับอาการข้างเคียงที่เกิดตามปกติหลังได้รับวัคซีน เกิดได้กับวัคซีนทุกชนิด ทุกรุ่นการผลิต (Lot) ซึ่งมีตัวอย่างในหลายเหตุการณ์ที่พบในต่างประเทศจากวัคซีนหลายชนิด และในประเทศไทยก็เคยมีการฉีดวัคซีนป้องกันมะเร็งปากมดลูกให้นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยกลไกของการเกิดโรคยังไม่ชัดเจน อาการของ ISRR มีได้หลากหลาย เช่น เป็นลม บวบเกร็งท้อง คลื่นไส้ คอแห้ง ความดันโลหิตสูง หัวใจเต้นเร็ว อันเป็นผลจากการตอบสนองของระบบประสาทอัตโนมัติ ไปจนถึงอาการทางระบบประสาท (**Dissociative neurological symptom reaction: DNSR**) เช่น อาการอ่อนแรง การเคลื่อนไหวของร่างกายผิดปกติ ความผิดปกติของการทรงตัว หูดไม่ชัด อาการคล้ายภาวะหลอดเลือดสมอง หรือชัก โดยส่วนใหญ่อาการมักเกิดขึ้นเร็วภายในไม่กี่นาทีหลังการฉีดวัคซีน แต่อาจมีบางรายเกิดช้าเป็นชั่วโมงหรือเป็นวันภายหลังการได้รับวัคซีน ISRR มักจะเกิดในผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย และพบมากในผู้ที่อายุน้อย โดยปัจจัยของการเกิดอาจจะอธิบายได้ตามรูปที่ 1

จากกรณีการรายงานกลุ่มก้อนของผู้ที่มีอาการอ่อนแรงแยหลังการได้รับวัคซีนโควิด-19 ในบางพื้นที่ของประเทศไทย ซึ่งไม่พบสาเหตุความผิดปกติทางกายที่เป็นสาเหตุชัดเจน อาจถือได้ว่าเข้าข่ายเป็น ISRR พบว่าผู้ที่ได้รับวัคซีนมีอาการของระบบประสาท คล้ายอาการทางหลอดเลือดสมอง เช่น ชา แขนขาอ่อนแรง ภายหลังการได้รับวัคซีน โดยอาการเกิดขึ้นอย่างเฉียบพลัน ประมาณ 5 – 30 นาทีภายหลังการได้รับวัคซีน แต่บางรายเกิด

หลังการฉีดวัคซีนในผู้ใหญ่ในวัน เมื่อตรวจพบวิธีวิทยา (Neuroimaging study) ไม่พบพยาธิสภาพ
ที่ชัดเจน อาการมักจะหายไปใน 1 - 3 วัน อย่างไรก็ตามในรายที่อาการจะอยู่ได้นานกว่านั้น

ขณะนี้พบการฉีดวัคซีน อาจส่งผลให้เกิด ความวิตกกังวลต่อโรค เช่นที่จะรับวัคซีนในวัยนี้ ส่งผล
กระทบต่อความมั่นใจในกระบวนการฉีดวัคซีน แนวทางปฏิบัตินี้ จึงทำขึ้นเพื่อลดความเสี่ยงด้านสุขภาพ (ISAR) โดยเฉพาะ
กลุ่ม ISAR DNSR

* Adapted from Immunization: The Science and Practice of Vaccines, 2nd Edition
 URL: <http://www.cdc.gov/vaccines/imz/downloads/pdf/135099.pdf>

การเตรียมการเพื่อป้องกันเหตุการณ์

ผู้บังคับใช้

- ควรจัดลงบันทึกวีดิทัศน์ให้มีการถ่ายเทเอกสารที่ดี ไม่รื้อถอนข้อร้องเรียนไป จุดที่ให้บริการควรแห้งขึ้น
- จัดระบบการรวบรวมบริการ เพื่อให้มีความปลอดภัย รวดเร็ว และสะดวกในการติดต่อ
- ควรศึกษารอบรู้รับบริการ ควรหัดถ่ายเอกสารผู้รับบริการ หากผู้รับบริการมีร่างกายอ่อนแอ พิการ พิษณุโณ .เพียงพอ หรือมีอาการเจ็บป่วย ที่ไม่มีความพร้อมในการรับวีดิทัศน์ หรือมีความวิตกกังวล ควรพึง ระวัง เลื่อนนัดไปก่อน
- ควรมีการให้ความรู้กับผู้ใช้บริการกรณีวีดิทัศน์ถึงระดับของระบบรหัสการพ้องวีดิทัศน์ และอาการเกิดขึ้น ภายหลังการได้รับวีดิทัศน์ เพื่อให้ผู้ใช้รับวีดิทัศน์รู้เท่าทันอาการที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น บรรเทาบริเวณที่ฉีด หรือมีไข้ หรือมีอาการอย่างมีไข้ อ่อนแรง หรืออื่น ๆ อาการเล็กน้อยแตก ส่วน โดยการเตรียมจะทยอยได้ภายใน 1-3 วัน โดยไม่มีอันตราย
- ควรมีการเตรียมระบบรองรับผู้ที่เกิดอาการ ISRR โดยทีมสหสาขา ที่ประกอบด้วยแพทย์และบุคลากรที่มีความเข้าใจ

ระบบการฉีดวัคซีน

- หากผู้รับบริการเคยมีประวัติฉีดวัคซีนแล้วเป็นลม หรือมีความวิตกกังวลมาก อาจพิจารณาให้รับ วัคซีน ในท่านอน ควรมีคนคอยดูแลฉีด เพื่อลดความกังวลและคลายความสนใจ
- ไม่จำเป็นต้องอดอาหารเพื่อทดสอบแพ้ไข่ แพ้อัตเลียดหรือไม่มี เพราะจะทำให้เจ็บ การฉีดมากขึ้นและนานขึ้น
- ควรฉีดในตำแหน่งที่เหมาะสม โดยฉีดเข้ากล้ามเนื้อเนื้อที่ตำแหน่งกล้ามเนื้อของกล้ามเนื้อหลังคอ (trapezius) ไม่ควรฉีดสู่เส้นเอ็น เพราะจะทำให้มีไข้สูงและอาจมีอาการอื่นได้

ผู้บังคับใช้วัคซีน

- สังเกตอาการภายใน 30 นาที รับให้คำปรึกษาเมื่อพบผู้มีอาการ

เมื่อพบผู้ที่มีอาการทางระบบประสาทหลังการฉีดวัคซีน เช่น ชา อ่อนแรง คามัว ควรรีบดำเนินการดังนี้

- ปรึกษาแพทย์ เพื่อการดูแลรักษาอย่างเหมาะสม ควรตรวจร่างกายอย่างละเอียดเพื่อให้มั่นใจว่าไม่มีภาวะโรคทางกายก่อน แต่ควรหลีกเลี่ยงการตรวจสืบค้นโดยไม่จำเป็น (Over investigation) หรือการตีตราอ่อนโรแพทย์ ฯลฯ แต่ต้องพยายามที่จะทำให้องค์กรการวินิจฉัยผู้ที่เป็นโรคจริง โดยปฏิบัติตามแผนผังแสดงการประเมินอาการทางระบบประสาทที่เกิดตามหลังการฉีดวัคซีน
- ควรให้การดูแลรักษา โดยใช้สหสาขาช่วยดูแล อาการทางกายควรให้รักษาตามอาการ และควรให้การบรรเทาประคับประคองจิตใจ โดยไม่มีกีดขวางการหรือทำให้ผู้ที่มีอาการรู้สึกไม่ดี ไม่ควรให้กำลังใจผิดๆเกิดความเจ็บป่วยทางจิตใจ เพราะเป็นอาการที่เกิดขึ้นจริง การปฏิบัติดูแลเช่นนี้ควรกระทำโดยมีวิชาการรองรับ

- 1. ในระหว่งที่ให้คำปรึกษาดูแล ควรให้ความมั่นใจเรื่องอาการที่เกิดขึ้นว่า อาการนี้สามารถเกิดขึ้นได้ และส่วนใหญ่มักจะดีขึ้นภายในเวลาไม่นาน โดยไม่มีอันตราย เพื่อลดความวิตกกังวล
- 2. ทันท่วงทีอาการดีขึ้น ควรให้กำลังใจ และสนับสนุนให้กลับไปปฏิบัติงานหรือภารกิจได้ตามปกติ
- 3. รายงาน ผู้ป่วยเข้า สู่ระบบรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีน กรมควบคุมโรค (AEFI DDC) โดยรายงานที่ www.aefi-dc.com หรือส่งแบบสอบถาม AEFI 1/AEFI 2 ที่มีผล www.aefi-dc.com เพื่อนำข้อมูล ผลการประเมินแจ้งที่ประชุมคณะผู้เชี่ยวชาญเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีน เพื่อพิจารณาสาเหตุของการเกิดอาการที่เกี่ยวข้องกับการได้รับวัคซีนหรือไม่ต่อไป
- 4. ไม่จำเป็นต้องระงับการฉีดวัคซีนในครั้งนั้น หรือใบรุ่นการผลิต (lot) นั้น ๆ จนกว่าจะมีข้อบ่งชี้ว่าสาเหตุที่เกิดขึ้นเป็นจากตัววัคซีนหรือสารประกอบในวัคซีน

**แนวทางการขอรับวัคซีนชั่วคราว
กรณีที่มีความจำเป็นเนื่องจากพบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ภายหลังได้รับวัคซีน**

กรณีพบเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่อาจมีความจำเป็นต่อขอรับใช้วัคซีนชั่วคราว เนื่องจากเกิดการเสียชีวิต/อาการร้ายแรง ยกยี่ได้รับวัคซีน มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. ก่อนการประกาศขอรับใช้วัคซีนชั่วคราว ให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ทราบขอรับใช้วัคซีนชั่วคราวไปยังกองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค หรือแจ้งประสานงานสำนักงานป้องกันควบคุมโรค/สภากันพิษภัยควบคุมโรคเขตเมือง เพื่อขออนุมัติขอรับใช้วัคซีนชั่วคราว
2. เมื่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/กรุงเทพมหานคร ได้รับแจ้งการอนุมัติให้ขอรับใช้วัคซีนชั่วคราว จากกรมควบคุมโรคแล้ว ให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/กรุงเทพมหานคร แจ้งเภสัชกรหรือผู้รับผิดชอบคลังวัคซีนให้ทราบถึงรุ่นการผลิต (lot number) และ/หรือเลขทะเบียน (Serial number) ของวัคซีนที่จะขอรับใช้
3. หน่วยงานในจังหวัดขอรับใช้วัคซีนรุ่นการผลิตดังกล่าวตามที่ได้รับแจ้ง
4. หากผลการพิจารณาจากคณะผู้เชี่ยวชาญพิจารณาจากผลการขอรับใช้การส่วเสริมภูมิคุ้มกันโรค พบว่า กรณีดังกล่าวไม่ได้เกิดจากวัคซีน กรมควบคุมโรคจะแจ้งไปยังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ นำวัคซีนมาใช้ต่อไป

คำถาม - คำตอบ (Q & A)

1.	<p>ภาวะ ISRR จากวัคซีนป้องกันโควิด-19 พบบ่อยเท่าใดในประเทศไทย</p> <p>ตอบ ยี่สิบมีตัวเลขที่ชัดเจน จากประสบการณ์การฉีดวัคซีนจนถึงวันที่ 23 เมษายน 2564 ประมาณ 1 ล้านโดส มีรายงานผู้ป่วยที่มีอาการสงสัยภาวะ ISRR 44 ราย ข้อมูลจากทั่วโลกไม่ชัดเจน ข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกในวันที่ 24 เมษายน 2564 ซึ่งมีการฉีดวัคซีนไปแล้วประมาณ 1 พันล้านโดส พบว่า มีรายงานอาการทางระบบประสาทหลังฉีดวัคซีนทุกชนิดกว่า 2.6 แสนราย โดยมีรายงานประมาณ 2,400 รายเกิดภายหลังการฉีดวัคซีนที่ผลิตโดยบริษัท Sinovac (ซึ่งมีการกระจายวัคซีนไปกว่า 200 ล้านโดส) ในจีน ณ วันที่รายงานเหล่านี้ ส่วนหนึ่งเป็น DNSR แต่ยังไม่ทราบสัดส่วนที่แน่ชัด</p>
2.	<p>อาการของ ISRR เป็นอย่างไร และมีอะไรเป็นปัจจัยเสี่ยงของภาวะ ISRR</p> <p>ตอบ ISRR มีอาการหลากหลาย ได้แก่ วิงเวียน เป็นลม ชัก อ่อนแรง คลื่นไส้ ตมัว พุดไม่ชัด เกร็ง หรืออาการทางระบบประสาทอื่น ๆ ปัจจัยที่ส่งเสริมการเกิด ISRR คือ ความวิตกกังวล การพักผ่อนไม่เพียงพอ และการเจ็บป่วยทางกายก่อนการฉีดวัคซีน นอกจากนี้ พบว่าอายุน้อย ผู้หญิง และผู้ที่น้ำหนักตัวมาก จะมีโอกาสเกิดมากขึ้น</p>
3.	<p>อาการที่เกิดขึ้นเป็นความผิดปกติทางระบบประสาทจริงหรือไม่ เป็นภาวะหลอดเลือดสมองจริงหรือไม่</p> <p>ตอบ อาการที่เกิดขึ้นนั้นเป็นจริง (ไม่ได้มีการกล้งทำ) ตรวจพบมี neuro deficit จริง เช่น อาการชา อ่อนแรง หรือปากเบี้ยวจริง บางรายมีอาการคล้ายกับโรคหลอดเลือดสมอง แต่ไม่ได้เป็นโรคหลอดเลือดสมองที่แท้จริง และการตรวจสืบสวนโรค เช่น ตรวจเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ หรือเอ็มอาร์ไอ หรือการตรวจเพิ่มเติมอื่น ๆ พบว่าปกติ</p>
4.	<p>ภาวะ ISRR เกิดขึ้นได้อย่างไร</p> <p>ตอบ เป็นปฏิกิริยาที่เกิดจากเรดอปสนองของร่างกายต่อกรณีวัคซีน ความกังวล ความเครียดของร่างกาย และจิตใจ และอาการข้างเคียงของวัคซีน เช่น อาการปวด ไข้ เหนื่อย และอาการอื่น ๆ แต่ยังไม่ทราบกลไกการเกิดที่แน่ชัด</p>
5.	<p>จะรู้ได้อย่างไรว่าเป็นภาวะ ISRR</p> <p>ตอบ อาการที่เกิดขึ้นมักจะเกิดขึ้นไม่นานหลังได้รับวัคซีน ส่วนใหญ่มีเกิดขึ้นภายใน 5 - 30 นาที แต่ในบางรายอาจเกิดขึ้นเป็นชั่วโมงหรือเป็นวันหลังได้รับวัคซีน อาการจะเป็นชั่วคราว และจะดีขึ้นได้เองภายในเวลาไม่นาน ส่วนใหญ่หายเป็นปกติใน 1 - 3 วัน แต่บางรายอาจใช้เวลาหลายวันกว่าจะหายดี มักเกิดเป็นกลุ่มก้อนเมื่อมีการฉีดวัคซีนชนิดใหม่ครั้งละมากๆ (Mass vaccination) เกิดได้กับการฉีดวัคซีนทุกชนิดและทุกรุ่นการผลิต (Lot) เมื่อทำการตรวจร่างกายและสืบสวนโรคแล้ว ไม่พบความผิดปกติหรือไม่พบพยาธิสภาพของอวัยวะต่างๆ ลักษณะที่กล่าวมานี้จะทำให้วินิจฉัยได้ว่าเป็น ISRR</p>

6.	<p>วิธีการดูแลผู้ที่อาจเป็นภาวะนี้</p> <p>ตอบ เมื่อพบผู้ที่มีอาการในเบื้องต้น อาจจะไม่แน่ใจว่าเป็นภาวะ ISRR หรือเป็นความเจ็บป่วยจริง ควรตรวจร่างกายอย่างละเอียด วัดสัญญาณชีพ หากพบความผิดปกติให้การรักษาดูแลตามมาตรฐาน ถ้าเข้ากับโรคหลอดเลือดสมอง ก็ให้การรักษาดูแลระบบบริการทางต้นโรคหลอดเลือดสมอง หากไม่พบความผิดปกติ หรือสงสัยภาวะ ISRR ให้รักษาตามอาการ ควรให้ความมั่นใจกับผู้ป่วยว่าอาการที่เป็นจะค่อย ๆ ดีขึ้นและหายได้เอง ให้พักและผ่อนคลาย หลีกเลี่ยงการสืบสวนโรคโดยไม่จำเป็น (Over investigation) หรือการนอนโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็น ให้ติดตามอาการผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด เมื่ออาการดีขึ้น สามารถให้กลับไปทำภารกิจได้ตามปกติ</p>
7.	<p>ผู้ที่มีภาวะนี้ควรรับวัคซีนเข็มที่สองหรือไม่</p> <p>ตอบ ควรพิจารณาเป็นราย ๆ ไป หากมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ สามารถรับวัคซีนเข็มได้ หากมีปฏิกิริยาค่อนข้างมาก อาจจะมีระยะเวลาเปลี่ยนชนิดของวัคซีน หรือเลื่อนการฉีดวัคซีนครั้งต่อไปออกไปก่อน และมีโอกาสเกิดซ้ำได้ แม้จะมีการเปลี่ยนชนิดของวัคซีน</p>
8.	<p>เมื่อเกิด ISRR ควรระงับการฉีดวัคซีนในสถานที่นั้นหรือระงับการใช้วัคซีนล็อตนั้นหรือไม่</p> <p>ตอบ เมื่อทำการสอบสวนแล้วพบว่า เป็น ISRR ไม่จำเป็นต้องระงับการฉีดวัคซีน แต่ให้ความมั่นใจกับผู้รับบริการและประชาชนว่าอาการที่เกิดขึ้นเป็นอาการชั่วคราว ไม่มีอันตราย และอาการจะดีขึ้นได้เองภายในเวลาไม่นาน โดยให้เน้นถึงประโยชน์ที่คุ้มค่าของการฉีดวัคซีน</p>
9.	<p>เมื่อเกิด ISRR จะต้องเก็บขวดวัคซีนส่งตรวจทุกครั้งหรือไม่</p> <p>ตอบ ไม่จำเป็น ควรส่งขวดวัคซีนตรวจเฉพาะกรณีที่สอบสวนแล้วสงสัยว่ามี ความผิดปกติจากตัวผลิตภัณฑ์วัคซีน</p>
10.	<p>ควรฉีดวัคซีนโคโรนาแวก (บริษัท ซิโนแวค) ต่อหรือไม่</p> <p>ตอบ ควรอย่างยิ่ง เพราะประโยชน์ของวัคซีนมีมากกว่า และอาการข้างเคียงที่เกิดขึ้นไม่เป็นอันตราย</p>
11.	<p>ผู้ที่เคยเป็นโรคหลอดเลือดสมองควรฉีดวัคซีนโคโรนาแวก (บริษัท ซิโนแวค) หรือไม่</p> <p>ตอบ ควรฉีดอย่างยิ่ง และการกินยาต้านเกล็ดเลือดหรือยาละลายลิ่มเลือด ไม่ได้เป็นข้อห้ามของการฉีดวัคซีน</p>

- ☐ หากมีข้อสงสัยหรือต้องการปรึกษาแพทย์เฉพาะทางด้านประสาทวิทยา สามารถติดต่อได้ตาม Focal point stroke network ดังตารางด้านล่าง และรายงานอาการไม่พึงประสงค์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เขตสุขภาพ	แพทย์รับปรึกษา	หมายเลขโทรศัพท์
1, 2, 3	นพ. สุวัฒน์ดีนประเวช	08-3203-2103
4, 5	นพ. สมบัติ มุงทะโพพญา	08-6999-4208
6, 13	พญ. อรุณมา ชุตินันดร	08-1583-2014
7, 8, 9, 10	นพ. สมศักดิ์ เทียมเก่า	08-1050-4626
11, 12	พญ. สุวรรณมา เศรษฐวิฑูรวัฒน์	08-1598-2849
ทุกเขตสุขภาพ	พญ. ทศนีย์ คันทัญจกศักดิ์	06-2246-6195

- ☐ หากมีข้อสงสัยเรื่อง การรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ภายหลังการได้รับวัคซีน สามารถติดต่อได้ที่

- กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค หมายเลขโทรศัพท์ 02-590-3900
- แพทย์หญิง อาริณี ดีวงเงิน หมายเลขโทรศัพท์ 08-1597-9391
- ศูนย์ข้อมูล ปัญหาผลิตภัณฑ์ หมายเลขโทรศัพท์ 08-9702-5125

- ☐ หากมีข้อสงสัยเรื่อง การขอรับวัคซีนเข็มแรก สามารถติดต่อได้ที่

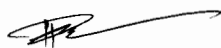
- กลุ่มโรคป้องกันด้วยวัคซีน กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค หมายเลขโทรศัพท์ 02-590-3196-9
- นายแพทย์ชัชฉินันท์ สนธิไชย หมายเลขโทรศัพท์ 081-671-5239
- แพทย์หญิงนิยดา อังศุวิฑูรภร หมายเลขโทรศัพท์ 086-894-6633
- นางสาวนันทพร มานะดี หมายเลขโทรศัพท์ 080-196-2465

มติประชุม มอบทีมเลขานุการคณะทำงานฯ

๑. ทำ Flow ระบบ Refer รับ – ส่งต่อ กรณีมีภาวะฉุกเฉินที่รุนแรง
๒. จัดระบบการติดตามอาการ และระบบรายงานผล กรณีเกิดภาวะรุนแรง
๓. จัดตั้งทีมคณะกรรมการสอบสวน กรณีเกิด AEFI ภาวะ Serious
๔. การทำ Autopsy กรณีที่ลงสอบสวน ขั้นตอนการดำเนินการ

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่นๆ(ถ้ามี)

ปิดประชุมเวลา ๑๕.๐๐ น.

นางดวงละพา กุดนอก
พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
ผู้บันทึกรายงานการประชุม

นางสุภาณี กิตติสารพงษ์
นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการพิเศษ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นายแพทย์ณรงค์ จันทรแก้ว)
นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน)
ผู้ตรวจรายงานการประชุม